

SPEJDERNES MAGASIN

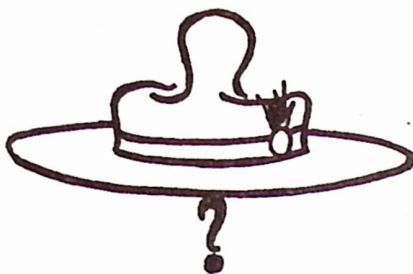
46. årgang

nr. 8 . november 1962

Da jeg i 1938 lærte Peter Viggo at kende, var han allerede en gammel mand — mindst 18. Han var min første tropsfører, og vi så mægtigt op til ham allesammen. På den anden side syntes mine forældre vistnok, at deres nyindmeldte søns spejderfører var grumme ung til så ansvarsfuldt et job.

Sådan kan synspunkter og vurderinger altså være forskellige. — I de forgangne år har Peter Viggo så til gengæld i mine øjne forynget sig betydeligt, og han er ikke længere så respektindgydende af alder, som i sin tid i »Glenterne«, skoletroppen på Katedralskolen i Nykøbing Falster.

Her i »den glade by ved sundet« trådte Peter Viggo fra 1930 sine spejdermæssige børnesko. Hans far var redaktør ved en af de stedlige aviser og skrev under pseudonymet »den rare«. Denne venlige indstilling til omverdenen gik i arv til sønnen, og det kan derfor ikke undre, at han blev en afholdt spejder og senere fører i troppen.

treret omkring Rold skov (Madumsøhus) og Ryekol. De sidste par år har han ledet påskens primi-kursus på Rosenholt, hvorfra mange af korpsets førere vil kende ham. — Også på Gilwell-kursus på Hylkedam har han været en skattet medarbejder, og han er førertræningsmæssigt i besiddelse af en gevaldig fin titel: ADDC. Kun indehaverne ved vist, hvad det betyder.

I jubilejren i 59 var han chef for Stokkebjerglejren og arrangere desuden den meget effektfulde og

Vi præsenterer — Peter Viggo Mørch

stemningsfyldte patruljeførerappel, som sikkert endnu huskes af alle deltagerne. — Når til disse forskellige job lægges, at han også havde en afgørende finger med i spillet ved den sidste landspatruljeturnering, Kipanda/Wakamba, i 1953/54, vil man forstå, at vi her står overfor en mand med mange talenter og en stor arbejdssevne.

Dette portræt af Peter Viggo kan ikke være fuldstændigt uden at nævne hans højt skattede indsats som lejrbaalsleder. Også i denne egenskab er der bud efter ham fra mange sider, — således er de odenseanske spejderses midsommerfest ikke helt rigtig, hvis det ikke er Viggo Mørch, der leder heja-råbene.

Ens første tropsfører står vel altid i erindringen med en særlig glans. Men alle kan vel være enige med mig om, at glansen ikke er gået af Viggo Mørch med årene. *Jokke.*

UNDER SPEJDERHATTEN

Sydhavns-divisionen fik hurtigt kik på ham, og snart passede han ved siden af troppen også jobbet som DA. I 1939 deltog han i praktisk Gilwell på Storedam.

En skønne dag blev der sorg i Nykøbing, thi Peter Viggo forlod byen for sin civile »karriere«s skyld. Til gengæld må der nok fra 1946 være blevet glæde i Fredericia, for derovre dukkede han nu op som

tropsfører, først for 1. Fredericia, sidenhen for Fæstningsdrengene. Senere finder vi ham som divisionsassistent (DAS) i Ejer Bavnehøj division. Det går endnu — og endda godt.

Energisk og initiativrig som han er, kunne det naturligvis ikke undgås, at førertræningen en skønne dag kastede sine øjne på ham. Det begyndte i 1942 på Storedam og fortsatte senere i Jylland koncen-

I dette nummer:

Forsidebilledet er fra Djurslands Divisionens Kallekat jamborette i sommer.

Under spejderhatten	142	Junglenyt	154
Nu er det bivuktid	143	Rikki Tikki Tavi	155
De 13's råd	144	Sløjdarbejder	155
En dag på klapjagt	145	Spejderjul	156
Lopland 62	147	Spejderhjælpen	156
Solvet det er seg så edelt et malm ..	148	Spejdertidende	157
MTB Trønen går til angreb	150	Æressiden	159

— nu er det

bivuaktid!

Vinteren banker på døren, og det er tid til at tænke på en varmere vinterbolig end ponchoen. Denne har været udmærket til at yde læ og beskyttelse mod vejret, medens der endnu var lidt lune i luften; men nu gælder det om at bygge sig en bolig som er varm, og som kan trodse vejrliget og yde læ mod vinden. Dette kan en rigtig bivuak, og det er en værdig opgave for en skovmand at vise, at han er i stand til at klare sig ude i naturen uanset vejrets luner.

Når man skal bygge en bivuak, er der flere krav, man må stille til bivuakpladsen, og man kommer tit i den situation, at man må veje disse krav op mod hinanden.

Første krav er, at stedet er beliggende, hvor naturen i forvejen yder læ, og det siger sig selv, at det ikke kan nytte at vælge en bakketop,

medmindre denne er meget tæt bevokset. Udkanten af en skov er i regelen heller ikke særlig velegnet, da vinden jo også her vil have frit spil. En lavning i terrænet vil ikke være god om vinteren, for her bider frosten mest, og er det ikke frostvejr, vil der gerne være ret fugtigt. Bivuaken bør jo også helst placeres i umiddelbar nærhed af de materialer, der skal bruges, og det er en selvfølge at den skal placeres på et sted, hvor der må tændes bål. At det vil være praktisk, at den ligger i nærheden af drikkevand er jo heller ikke uvæsentligt.

Alle disse krav til beliggenheden er svære at få opfyldt på een gang. Har man endelig fundet stedet, kan det være den fornødne tilladelse det kniber med at få, og så er der jo ikke andet at gøre end at finde et andet sted, som opfylder så mange af kravene som muligt. Een ting må dog stå fast, at bålet og bivuaken hører sammen, og at dette krav må opfyldes. De øvrige krav må man

SKOV MÆND!

Hermed præsenterer vi jer for jeres egen side i Spejdernes Magasin. Redaktøren har nu til sin rådighed et særligt redaktionsudvalg, der udelukkende beskæftiger sig med skovmandsstof, og med mit kendskab til redaktør og udvalg kan jeg love jer meget godt stof i tiden fremover.

Det er nok muligt, at man i skovmandspatruljerne rundt i landet har sine ideer om, hvad skovmandssiden skal bringe. Lad os høre om det. Skriv blot ideer og ønsker til redaktøren, og I vil høre nærmere.

Lad mig samtidig røbe lidt om planerne for den kommende landskovmandsturnering. Den finder sted fra marts til oktober næste år, og alle skovmænd vil kunne deltage. Første del af turneringen indeholder løsningen af nogle opgaver, bl. a. 2 hikes med bestemte formål.

Anden del bliver 4 landsdelsturneringer, hvor alle, der har løst første del, kan deltage. Tidspunktet bliver den sidste week-end i august, og endelig vil ca. 40 to-mandshold, der har kvalificeret sig gennem første og anden del, dyste i efterårsferien 1963. Der er lagt op til en spændende og krævende turnering, så det kan betale sig allerede nu at gå i træning.

Skotte.

så nøje veje op mod hinanden, og derved afgøre hvilke af kravene man vil give afkald på.

Når så bivuakpladsen er fundet, kan man påbegynde bygningen, og også her gælder det om at være meget kritisk og stille store krav til udførelsen. Det vigtigste punkt er isoleringen mod jordkulden, og her kan man ikke være for omhyggelig. Hvis man ikke får isoleret ordentligt i bunden af bivuaken, er det ligemeget hvor godt man får tækket den, for det bliver meget svært at holde varmen. Det man fryser af om vinteren, er ikke kulden i luften, for denne isolerer soveposen udmærket mod, men derimod den nære eller direkte forbindelse med jorden.

Selve bivuaken laves efter mål. Den skal være lige netop så stor, (fortsættes side 146)

Det kan altså også lade sig gøre at ringe til de 13's råd. Forleden aften kimede redaktørens telefon, og en ivrig nordsjællandsk patruljefører bad om at få forelagt en sag for de herrer i rådet. Hans problem var følgende:

Igennem mange år er troppens patruljer kommet på en bestemt gård, hvor ejeren, (der selv har haft en søn, som var spejder), altid har været vældig flink og villig til stille sine marker til rådighed og til at hjælpe patruljerne og troppen på mange andre måder. Nu var den gamle ejer død, og gården blevet solgt, og den nye ejer afslog kategorisk at have nogen spejdere liggende på sin grund. — Er det nu ikke uretfærdigt, når vi nu alle dage har opført os pænt, spørger patruljeføreren.

Sikkert alle medlemmer af de 13's råd kan føle med de nordsjællandske spejdere i dette spørgsmål; men et af medlemmerne fortalte i den anledning følgende lille historie, der måske kan være en slags svar til patruljeføreren og andre, der måtte komme i den samme kedelige situation:

For et års tid siden mødte jeg tilfældigt en ung landmand, der — da han hørte, at jeg var spejder — sagde nogle pæne ord om vores bevægelse, som han havde stor sympati for. »Men spejderne skaber mig nu nogle problemer«, fortsatte han, og på en forespørgsel om disse pro-

blemers karakter forklarede han, at han lige havde købt en gård, hvis tidligere ejer havde været meget spejdervenlig og gennem tiden havde haft adskillige troppe liggende i sommerlejr på sine enemærker.

»Resultatet er, at jeg nu i sommer står med henvendelser fra 5—6 troppe, om de må komme her igen, og den ene spørger endda om de — ligesom sidst — kan sende en

liste over de varer, de gerne vil have hos bager og købmand.«

Jeg smilede og sagde noget om, at denne tidligere ejer lød som en spejderførers landmandsideal, men at den slags mennesker bliver sjældnere og sjældnere, og at det vel nok er et udslag af den om-sig-gribende materialisme.

»Det er nu ikke så sikkert«, sagde landmanden. For sit eget vedkommende ville han gøre en good-turn over for spejderne denne første sommer, han havde sin nye gård. Men når han nu fik gården moderniseret og lagt om til at blive drevet efter moderne retningslinier, vil-

gode forhold mellem land og by. »En afgrøde af spejdertropper har måske ingen egentlig markedsværdi, men kan dog alligevel godt være værd at dyrke.«

Landmanden indrømmede dette, og håbede at han kunne fortsætte i sin forgængers spor, hvad spejderlejr angik. »Men«, sagde han, »meget vil jo afhænge af, hvordan spejderne opfører sig hos mig i år. Led, der bliver efterladt åbne, og huller der bliver lavet i hegnene, og korn, der bliver trådt ned, er endnu mere alvorligt i dag, end det var bare for 10 år siden. Og landmandens værktøj, hans traktorer og hans mejetærsker, bliver stadig mere komplicerede og dyre.« En af hans naboer fik i fjor sin mejetærsker ødelagt af nogle drenge (ikke spejdere), der legede med den og beskadigede den så meget, at den var ude af drift i tre uger midt i høsten. »Tænk, hvad det har betydet for ham i tab og ærgrelser. Hvis I spejdere håber, at vi unge landmænd af i dag skal være lige så venlige overfor jeres lejre, som den foregående generation har været, må I mere end nogensinde leve op til jeres ansvar, og søge for at kun gode lejrsmænd, der er sig deres ansvar bevidst og lever op til det, tager af sted. — Det har altid været vigtigt, men er det mere nu end nogensinde.«

Så mange var ordene. — Denne lille historie besvarer måske ikke direkte det nordsjællandske spørgsmål, men den belyser dog den betydning det har, om vi alle opfører

LEJRPLADSER

— set fra landmandens synspunkt

le hver en krog af jorden blive udnyttet og skulle forrente sig, hvis driften skulle kunne løbe rundt økonomisk. »Og at have en halv snes spejdertropper i lejr på mine enge og marker i juli og august, er ikke den mest økonomiske måde at dyrke min jord på.«

Jeg svarede hertil, at for mange bytroppes spejdere var mødet med landlivet, som de fik det nært ind på sig under en sommerlejr ved sådan en gård, noget meget værdifuldt, der sikkert også gavnede det

os som virkelige spejdere, når vi er ude i naturen. Korpsset sørger, så vidt de økonomiske muligheder rækker, for at sikre sig egnede lejrpladsarealer, specielt omkring de store byer; men det vil jo være trist, om alt vort spejderliv virkelig en dag skulle være »spærret inde« på disse grunde. — Husk at sætte dig i landmandens sted, når du næste gang tager på tur. I så fald ønskes du god fornøjelse af

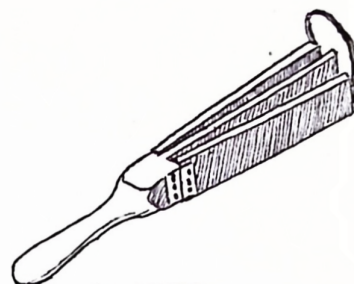
Nr. 8.

tabe sin sidemand af syne — og dyrlægen fik pralet voldsomt med sit nye, fine jagtgevær.

Snart gik det til skovs. Den første »sæt« var en ung egebevoksning — et par hundrede meter på hver led. Klapperne stillede op i en lang række i vindsiden af såten, mens skovrideren satte skytterne af langs den modsatte side samt lidt op ad de to sider mellem klapperkæden og skyttekæden. Så blæste han i jagthornet en fanfare, der betød, at jagen var begyndt.

Klapperne begyndte nu langsomt at bevæge sig ind gennem skoven, og skytterne satte patroner i bøsserne og ventede spændt. De første to minutter skete der ingenting. Så fløj der pludselig en fasanhøne op lige foran klapperne, drejede rundt i luften og fløj hen over hovedet på jægerne. Det gav et lille ryk i fabri-

KLAPTRÆ.

vejen. Men dette skud fik pludselig en hel flok fasaner til at baske op og sprede sig i luften. Tre af dem fløj bag ud hen over klapperne, så ingen kunne nå at skyde dem, fire-fem stykker fløj over mod det sydøstlige hjørne, hvor skytterne startede en sand kanonade mod dem, og midt i al denne forvirring og larmen

EN DAG PÅ KLAPJAGT

TEKST OG TEGNINGER VED MUGGE

Efteråret er jagttid i skoven.

Forleden dag var der klapjagt i Sønderskoven. Allerede tidligt på dagen samledes en halv snes jægere ved skovridergården, hvor skovrideren tog imod sine gæster. Der var et par af hans kolleger fra nabodistrikterne, en af hans nærmeste slægtninge, dyrlægen, apotekeren og et par forretningsmænd fra staden samt distriktets fire skovfogeder. Et par af skovfogederne havde jagthund med, og skovrideren havde sit gamle, bulede jagthorn hængende i en rem over skulderen. På Vester Alslev skole havde førstelæreren givet hele klassen fri, så de kunne være med som klappere. Også de var mødt op ved skovridergården, godt indpakket i regnfrakker og gummistøvler — for det kan være en våd fornøjelse at være klapper i oktober måned.

Humøret var højt, selv om det støvregnede lidt. Apotekeren fik afleveret den sidste historie fra hovedgaden, klapperdrengene fik hver sit klaptræ og fornøden instruktion om, hvordan de skulle bære sig ad — holde række og afstand, og aldrig

kanten nede fra hjørnet, men ingen løsnede et skud — fasanhønen er fredet indtil den tyvende oktober.

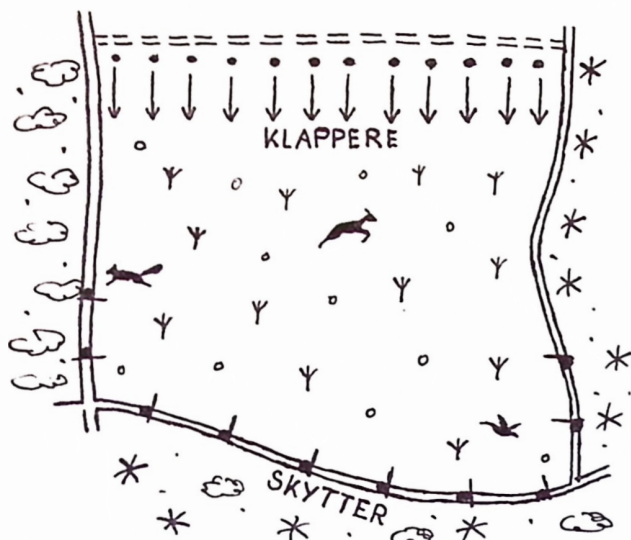
Så gik der endnu et par minutter, hvor man kun hørte klapperne mase sig gennem skoven. Pludselig lød der et skud nede fra en af sideposterne. Det var en ræv, som havde forsøgt at luske lige bag om skovfoged Olsen, men han nåede at få den, lige inden den smuttede ned i grøften på den anden side af skov-

hørtes skovriderens signal på jagthornet — et signal der betød, at klapperne skulle stå stille indtil der blev ro igen. De travle jægere skulle jo gerne have tid til at lade geværerne, inden alle fasanerne fløj fra dem.

Da det sidste skud var døet hen mellem trækronerne, satte klapperkæden igang igen. Lidt efter lød der et råb fra højre fløj: »Rådyr forude!« Alle skytterne stod anspændt

med bøsserne parate og stive øjne. Så lød der midt fra klapperkæden: »Rådyr forude!« — Nu måtte det åbenbart befinde sig midt i såten — fingeren klar på aftrækkeren! Så lød det pludselig fra venstre fløj: »Rådyr bagud!« Skytterne rettede sig op og slappede af — det blev ikke til rådyr denne gang, for det var simpelt hen gået tværs igennem

klapperkæden og forsvundet til den side, hvor der ikke var nogen jæger.

Resten af såten forløb i stilhed, indtil klapperne var næsten helt fremme ved skytterne. Så dukkede der pludselig en skovsneppe frem for enden af skyttekæden, hvorfra den foretog en lynhurtig flugt i lav højde lige hen over hovedet på alle jægerne. Den første fik slet ikke tid til at skyde. Den anden langede et skud op i luften på må og få, den næste placerede et skud lige bagved og et lige foran, men sneppen fløj uantastet videre. Først den femte skytte fik ram på den, så dunene fløj ud til alle sider og sneppen faldt til jorden med et smæk.

Umiddelbart efter dukkede klapperdrengene frem af såten og skovrideren blæste »Såt forbi«.

Jægerne pillede patronerne ud af bøsserne og mødtes for at gøre resultatet op: en ræv, tre fasaner og en sneppe — ikke så dårligt endda! Imidlertid manglede den ene fasan. Den var faldet ned midt i et tæt krat og var ikke sådan lige til at finde. Så måtte hundene i arbejde. Med fløjt og tilråb blev de dirigeret i den rigtige retning på kryds og tværs igennem krattet, og inden længe kom den ene hund ud med fasanen i munden og afleverede den til sin herre. Hunden fik et klap og nogle smigrende ord, og så fortsatte man til næste såt. Skovrideren satte skytterne på post, og klapperne tog opstilling langs den ene side af den store grankultur, der skulle være

næste såt. Hornsignal, og jagten var igang igen.

Således fortsatte man til langt hen på eftermiddagen, kun afbrudt af en times spisepause midt på dagen. Efter jagten blev vildtet lagt i en lang række på jorden til vildtparade. Dagens resultat var: 2 rådyr, 4 harrer, 1 ræv, 11 fasaner og 2 snepper. Alle jægerne havde haft skud i bøssen, men kun dyrlægen havde intet ramt. Han gjorde en del ud af at give sit

»elendige jagtgevær« skylden. Apotekereren blev idømt en bøde på ti kroner for at have skudt forbi til en ræv, og fabrikanten måtte op med en tier, fordi han havde skudt begge de snepper, der var blevet leveret — det var dog for grådigt! Efter disse muntre domsafsigelser blæste skovrideren »Dyret dødt«, »Ræven dødt«, og »Jagt forbi«, mens jægerne stod med blottede hoveder som en sidste ærbødighed mod vildtet.

Næste dag hentede vildthandleren dagens jagtudbytte med undtagelse af en hare, som skovfoged Sørensen havde fået for sin gode ledelse af klapperne. Den hænger stadig på gavlen af skovfogedboligen — så den kan blive rigtig godt mør!

Mugge

SKOVMÆND (fortsat fra side 143)

at de der skal sove i den, kan ligge der, men heller ikke større. Man skal også passe på, at den ikke bliver for høj, for den skal ikke være højere end at de sovende lige netop kan vende sig. Hvis man efterkommer dette, vil man få en bivuak, som man selv i meget stærk kulde vil have let ved at varme op.

At beregne, hvor stor bivuaken skal være, er let, for de der skal overnatte i den, lægger sig ved siden af hinanden på jorden, og så er det ingen sag at mærke omridset af. Det afmærkede felt renses for alle blade og kviste. Og så begynder isoleringen af bunden. Det er lettere at gøre, inden man bygger bivuaken. Som isolation er granris et fortrinligt materiale, og selv tør gran er meget velegnet til formålet. Af behagelighedsgrunde bør man ikke medtage de største og kraftigste grangrene. Ovenpå dette lag gran kan så lægges et lag tørre blade, men det er ikke nødvendigt.

Og så kan vi begynde på selve bivuaken. Denne del er ikke helt så vigtig som det, at der er isoleret ordentligt; men det er selvfølgelig rart, når den er tæt. Der laves nu et solidt skelet, som netop dækker det afmærkede område, men pas på, som tidligere nævnt, at det ikke bliver for højt. Selve tækningen skal begynde nedefra, og her bruges små grankviste, som lægges på som tagsten, således at vandet løber fra og ikke ind i bivuaken. Husk at vende samme side op på granen, som den har, når den sidder på træet. De blade og kviste som blev fjernet fra det afmærkede felt, skrabes nu op langs siden på hele bivuaken, således at man får fjernet al træk.

Er det koldt og der er mulighed for at lave en »nying«, så prøv at lukke begge ender på bivuaken, og lav en åbning i den ene side ud mod »nyingen«, og der vil være dejligt varmt i bivuaken hele natten.

God hejk.

BG.

✧ *Dagbogsblade*
 ✧ *fra 5. By's*
 ✧ *sommerlejr*

Tekst: Gert Heinemann.

Fotos: Bo Skjoldager Nielsen.

LAPLAND 62

Der er i hvert fald to ting, man ikke er forberedt på, når man tager til Lappland. For det første ulykker og for det andet snevejr, men inden turen var slut, havde vi stiftet bekendtskab med dem begge.

Da motorbåden satte os af ved Saltoluokta, tog vi straks rygsækene på og begav os på vej ad en stejl stigning mod et pas, som vi skulle over for at komme rigtigt væk fra beboede egne. Jo højere vi kom op, jo større overblik havde vi over den sø, hvorfra vi var kommet.

Samtidig glødede midnatssolen over en bjergtop og gav genskin i søen, som indeholdt alle den røde farves nuancer. På den anden side af passet begyndte det at regne, men vi kunne dog skelne enkelte bjerg-

toppe i horisonten. Det var dertil vi skulle.

Da dagsmarchen var slut, stiftede vi nærmere bekendtskab med det liv, vi i de følgende dage skulle komme til at kende så godt. Slå telt op — samle brænde — tænde bål — lave mad — vaske op — slå mave — sove. Og ligeledes næste morgen: søvnig — ømme fødder — ømme skuldre.

Næste dag: Terrænet er fladt, blokmark, græs, moser og enkelte vadninger. Så pludselig er det sket. Kaj Munch har brækket armen. Lysstyrken er under 1,4. Æv, her sker der endelig noget spændende og så — — Han kunne være faldet i en gletcherspalte eller være styrtet ned fra et bjerg eller måske druknet i en fossende elv, men at glide på en våd sten i et vandløb, det er ikke netop det, man er forberedt på. Heldigvis har han selv medbragt en spadserestok og den laver vi skinner af. Brinck og Flemming går tilbage til St. Sjöfallet med ham og vil indhente os senere. Vi fortsætter. Inden vi slår lejr vander vi den berygtede Kukkesjok, det går lettere end beregnet.

Da vi vågner næste morgen er det hundekoldt, og da vi skal stige til en stor højde, klæder vi os varmt på. Senere på dagen viser det sig at være heldigt, for det begynder at

sne. Frokostpause. Teltene bliver rejst og maden spist. Da viser det sig, at 400 meter længere fremme ligger der en hytte, det eneste spor på civilisation siden vi startede. Sneen og bygerne bliver hyppigere, og landskabet omkring os bliver pudret med et fint snelag.

Vi befinder os i hjertet af Sarek, men er desværre ikke i stand til at nyde det fuldt ud på grund af lavthængende skyer. Ved broen over Mikajokk ser vi de første rener. Fotografiapparaterne bliver hevet frem trods vejret. Senere bliver det dog en dagligdags ting. Lejrpladsen ligger højt, og der er dårligt med brænde. Vi befinder os syd for Selmatjokko stortop (2090 m eller 2125 m) som vi håber at kunne bestige, hvis det klarer op. (forts. side 153).

Nedestående artikel er hentet fra »Speideren«, de norske spejders blad. Da den handler dels om en dansk konges indsats på et for os meget specielt område, dels om et sted som passeres af mange danske spejdertruppe under sammerlure til Norge, syntes vi, at den måtte være af interesse også her i landet.

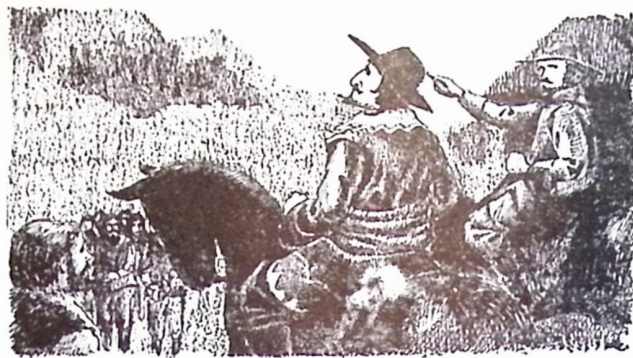
Vi befinder os i året 1624. April måned har holdt sit indtog i Norge med rislende bække mellem de sidste rester af en hård vinter og første vårlige budbringere.

Kong Christian IV er på rejse i Norge, og langs hans rute stimler folk sammen. Det er slet ikke noget almindeligt besøg; nej, dette er noget ganske ekstraordinært og vækker bondernes nysgerrighed. Rygterne om sølvfundene oppe ved elven

man hente uendelige rigdomme ud af bjerget.

Kongen og hans følge stiger med fornøjede miner til hest igen, og ikke længe efter er de tilbage i Oslo. Og i et kongebrev af 2. maj 1624 beslutter Christian IV at anlægge en by som centrum for grubedriften. Den skal hedde »Kongsbergsberg« og har en stor fremtid for sig.

I dag kan man tage en tur i de samme egne omkring Kongsberg og besøge de samme steder som henvykkede Christian IV for over 300

i 1957 blev gruberne erklæret for urentable og nedlagt. Men gennem ruderne kan man blandt støv og spindelvæv skimte maskiner og tekniske hjælpemidler, som er stivnede og rustede fast i deres uvirksomhed,

Sølv et det er seg

Tekst: Arne Møller
Fotos: Per M. Staurnes
Tegning: Ole Hansen

så edelt et malm

Laagen i Numedal er nået helt ned til kongens slot i Danmark, og nu er den livsglade konge i egen høje person kommet til Norge for at tage det hele nærmere i øjesyn. Han vender øjnene opad mod åsene om Jonsknuten og forestiller sig i sin fantasi store rigdomme, som skal skaffe Danmark en stærk position i Nord-Europa. Han bliver heller ikke skuffet. Han finder ud af, at her må arbejdet sættes i gang, her kan

år siden. Man vil da finde, at nu står der ikke længere nogen glans om de oldenborgske kongers livlige bjergværksvirksomhed. Det står der så uomtvistelig tydeligt, som om det var hugget ind i bjergvæggen. Ude i Saggrenda, hvor selve centrum for driften lå, ligger de vældige bygninger i sten og træ helt forladte hen. Nu og da kommer en flok turister og kører med grubetoget ind i fjeldet, — men ellers er her stille, for

men som står her og ruger over og fortæller om det gamle sølvværks velmagtsdage.

Og herfra er vejen ikke lang til det historiske sted, hvor sølv et blev fundet.

En gedehyrde, som vogtede de omkringboende bønders dyr, stødte på en skinnende klump af det ædle malm en sommerdag i 1623. Det er imidlertid meget sanusynligt, at det var et jordskælvs, der bragte sølv et frem i dagens lys, lige før det blev fundet. Det hævdes også, at en okse stangede det frem af bjerget, og hvis det er tilfældet, kan man altså tale om det paradoks, at Kongsberg skylder en ko sin tilblivelse.

Den første grube, fundgruben, blev anlagt her og fik navnet »Kongens grube«. Der er 1070 meter ned til bunden af den, og mange hundrede tons sølv er hentet op fra dybet, og en del af det er sendt sydpå, ned til Danmark. Men deroppe ligger der nu bare et kæmpemæssigt hul i fjeldet, tomt for rigdommene, kun denne meningsløse åbning i jordoverfladen er tilbage. Lige ved siden af, gemt lidt væk og så at sige glemt oppe i disse skove, står kong Christians monogram ridset

Stillehed og uvirksomhed har afløst det livlige bjergværksliv i Saggrenda

ind i bjerget. Det vil om nogen tid være helt overgroet med lav og mos, men vil til alle tider stå som et monument deroppe i Kongsberg-fjeldene over en dansk konge, som en gang besøgte egnen og fandt store rigdomme. Desuden vil man heroppe finde et mindesmærke af sten og cement med diverse udsmykninger, som er rejst på det sted, hvor Christian IV indtog et bedre måltid under sit besøg. Det er vel den eneste frokost i verden, der er blevet hædret og æret på denne måde.

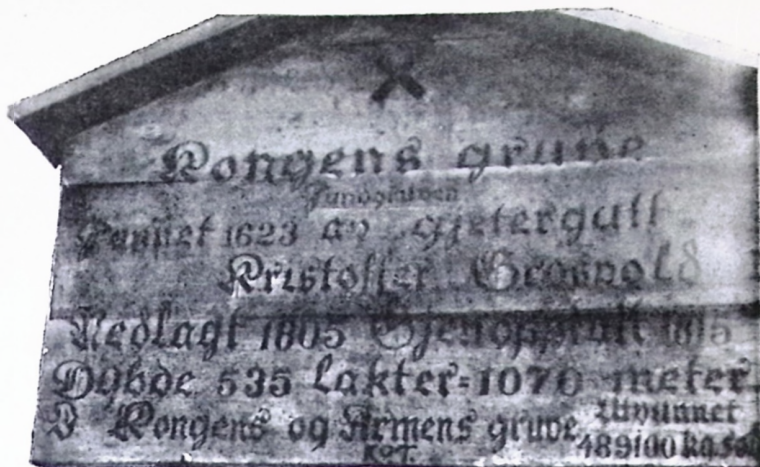
Et ihærdigt arbejde er der ydet i disse gruber. Dag for dag arbejdede minefolkene sig nedover med hammer og mejsel. Det gik langsomt, men det gik sikkert. Rigdomme ventede langt dernede, og det stimulerede til indsats. Når der så var gået en tid, og man havde fået lavet en respektabel hule nede i fjeldet, begyndte man at arbejde sig ind i bjerget ved hjælp af ilden. Træer faldt på skråningerne rundt omkring, og de blev hugget i stykker og stablet op foran bjergvæggen. Man satte så ild til, fjeldet blev opvarmet og slog revner, når det bag efter blev hurtigt afkølet med vand. Bjerget blev »sprødt« og kunne let brækkes i stykker. Denne primitive metode anvendte man i større eller mindre udstrækning helt op til omkring år 1900, da stålboet og dynamitten overtog arbejdet.

Efterhånden gik det ned ad bakke med sølvværket. Det blev nedlagt i 1805, og det fik uanede følger for byen, som blev kastet ud i stor fattigdom og nød. Indbyggerantallet sank for hver dag, men 25 år efter nedlæggelsen kom der pludselig en forandring til det bedre. Ved »Armen grube« som ligger noget lavere og lige under »Kongens grube«, stødte man på store mængder sølv. Arbejdet blev så genoptaget, og man satte mere ind på udvindingen end tidligere, og i årene fremover skaffede sølvværket staten 1 million kroner på 2 år. Og det var svært meget efter den tids målestok.

Minearbejderne havde et hårdt arbejde, og specielt var transporten af stenene op af gruben besværlig. »Kongens grube« var jo hele 1070 m dyb, og selve den nu udnyttede grube, »Armen grube«, har en dybde på 326 Lakter (1 lakt = 2 m). I disse to gruber er der tilsammen udvundet ca. 489 tons sølv og enorme mængder sten er hentet op fra

dybet. Og i tilgift hertil kommer stenmasserne fra gruber som »Samuelgruben«, »Trefoldighedsgruben« og »Hertug Ulriks grube« samt en mængde mindre og større gruber i fjeldene rundt om byen.

I sølvværkets tidligste tid måtte stenene tages op med håndkraft — men med denne metode nåede man kun ned i beskedne dybder. Hestens muligheder blev forsøgt anvendt, men de strakte ikke til mere end en hejseevne på ca. 100 m. Denne metode afløstes af vandhjulet. Men for at kunne udnytte dette, måtte der sættes et vældigt arbejde i gang med anlægning af kunstige damme. Bjergværket fik dermed et af de bedst regulerede damanlæg i Norden, og den tidligere hejseevne i gruberne blev fordoblet. Så lavede man en gang, en stolle, længere nede på åsen, så man kom ind i gruberne i ca. 200 meters dybde. Dermed kunne dybden øges igen. — »Kronprins Frederiks stolle« blev anlagt i 1792 og har fået sin bauta-sten med inskriptioner af minearbejderne. Omkring århundredeskif-

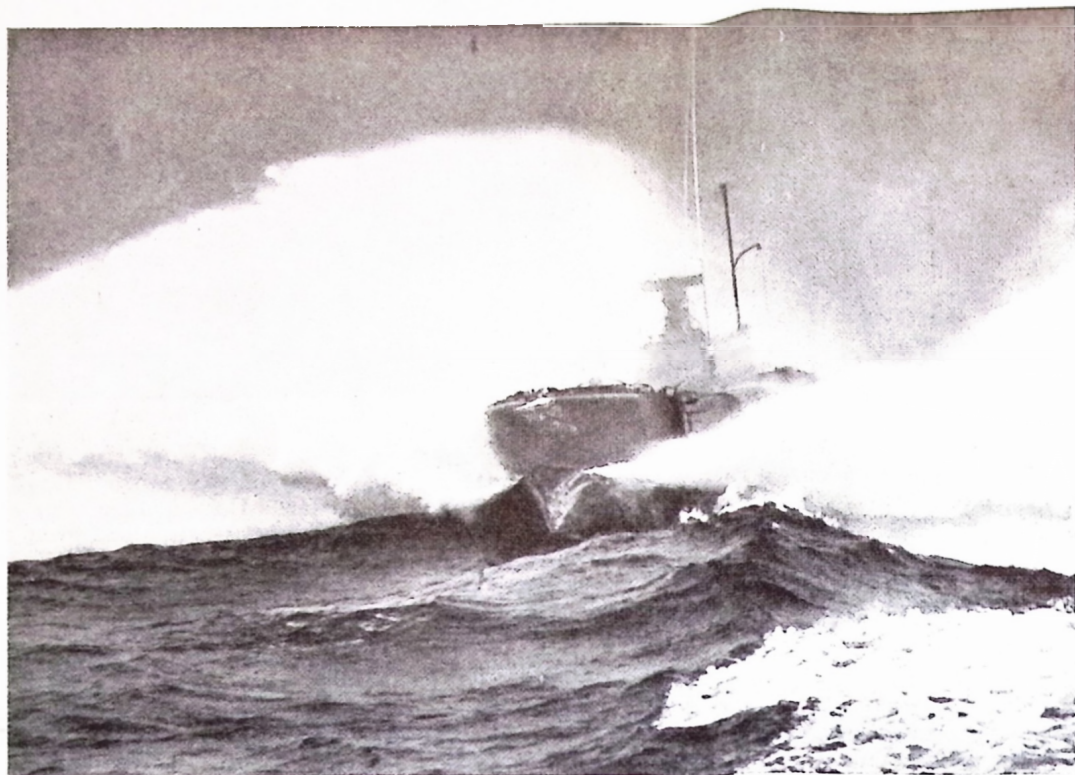
tet blev der anlagt en kraftstation inde i fjeldet, det første højtryks-kraftanlæg i Norden. Lige efter tog man en elektrisk elevator i brug, og dybden i Kongens grube, 1070 m, danner ingen grænse for dens hejseevne.

Men da disse forbedringer gennemførtes, var sølvværket inde i en ny nedgangsperiode. De tekniske fremskridt betød selvsagt en hel del for driften, men de magtede ikke at fremskaffe nye værdifulde sølvårer. Omkring år 1800 blev der gennemsnitligt udvundet 1 kg sølv pr. arbejder. (I 1769 var der 4000 arbejdere ansat ved sølvværket). 100 år senere var arbejdsstyrken reduceret til under en tiendedel, men alligevel blev der udvundet 40 kg pr. arbejder.

Men det gik stille og roligt tilbage, og i 1957 blev Kongsbergs sølvværks historie afsluttet.

Man kan gå rundt i skovene deroppe i dag og finde en mængde historiske steder og mindesmærker, som fortæller en interessant del af vor historie. Hvor nu et 90 m højt TV-tårn på Jonsknuten i dag knejser som et Babels tårn over skovene, her hvor Kongsbergs verdensmestre på ski for nogle år siden susede ned over skråningerne, her blev der engang udfoldet en bjergværksvirksomhed, som på mange måder skabte noget nyt i sin art, og som fik Christian IV til at gnide sig i hænderne af tilfredshed.

En april dag for 350 år siden red en konge forbi her og så i sine tanker disse anlæg, som rummede sådanne rigdomme. Og i de følgende år passerede minearbejderne i deres karakteristiske dragter de samme områder i skæret fra tjærefaklerne på vej til eller fra arbejdspladsen under havoverfladen.

Med fuld maskinkraft
fører MTB Tranen
frem mod
angrebsmålet

I Danmark er det efterhånden blevet meget moderne at eje en speedbåd, og de fleste har på et eller andet tidspunkt prøvet at sejle i et af de små hurtige fartøjer. Danmarks største og hurtigste speedbåde er der derimod ikke ret mange, der har prøvet at sejle med. De fartøjer der her tænkes på er det danske Søværns motortorpedobåde, til daglig i Søværnet kaldet MTB-erne.

Disse fartøjer er ikke som andre speedbåde farvestrålende malet, men er derimod holdt i en gråbrun farve, som absolut ikke fremhæver de smukke fartøjer, men tværtimod — hvad der også er meningen — gør dem vanskelige at opdage på havet og i havn.

Før vi tager en tur ud med disse fartøjer, ser vi lidt på, hvor store skibene er og hvad de indeholder.

Bådene er slanke og ca. 35 meter lange. Den største del af pladsen ombord er optaget af tre store Mercedes motorer, som er i stand til at bringe fartøjet frem med en fart, der er flere gange større end den fart andre skibe på havet kan sejle med. For at de skal være lette er motorerne lavet hovedsageligt af aluminium. Hver motor har 20 cy-

lindre og udvikler ca. 3000 hestekræfter, d.v.s. at hvert fartøj har lige så mange hestekræfter som 7 store ekspreslokomotiver eller som et 10.000 tons oceangående tankskib. Som navnet angiver er MTB-ernes vigtigste våben torpedoen, som bliver brugt mod større fjendtlige skibe. Et par mindre kanoner findes også ombord, hvis fjendtlige flyvere eller mindre krigsskibe skulle blive for nærgående. Drejer det

sig om at spærre de danske farvande med miner, er MTB'erne også særdeles anvendelige til dette formål.

Grundet størrelsen og manøvre- evnen er MTB'erne meget velegnede til operationer i smalle farvands- områder f. eks. de danske, hvor de har store chancer for at klare sig overfor en i størrelse overlegen fjende.

MTB'ernes nervecentrum er ra-

Der er endnu
fred og ingen fare.
Vi damper
langsomt fremad.

Motortorpedobåden „TRANEN”

går til angreb

diostationen og det såkaldte operationsrum. I sidstnævnte rum står bl. a. skibets radar, som er et af skibschefens vigtigste hjælpemidler, når han fører sit lille fartøj frem mod en eventuel fjende. Det er i dette rum han opholder sig den største del af tiden, når skibet er på havet. MTB'en har forbindelse med omverdenen via sin radiostation. Herigennem får skibets chef de fleste af sine ordrer og afgiver sine rapporter til de overordnede myndigheder.

Vi har nu hørt en lille smule tekniske detaljer, men en ikke uvæsentlig del er de mennesker, der skal til for at betjene de forskellige apparater.

Besætningen ombord er på ca. 25 mand, og for at det hele skal kunne virke på en tilfredsstillende måde, må de alle kende deres post, således at mandskab og skib udgør en fast sammensmeltet helhed. For en udenforstående kan det måske lyde mærkeligt, at besætningen på så lille et fartøj er så stor, men når skibet er på øvelse, er der ikke en eneste mand, som ikke har sit ganske bestemte job at passe og mere end nok at gøre med det.

En lille ulempe ombord er beboelsesforholdene for den store besætning, men da kammeratskabet mellem befalingsmænd og menige er særdeles godt — og da iøvrigt adskillige af de ombordværende før deres militærtid var spejdere og derigennem har lært at klare sig under primitive forhold — er de trange beboelsesforhold absolut ikke noget uovervindeligt problem.

Vi ved nu alle en lille smule om disse for de fleste mennesker ret ukendte små krigsskibe, og kan derfor forstå lidt af, hvad der foregår,

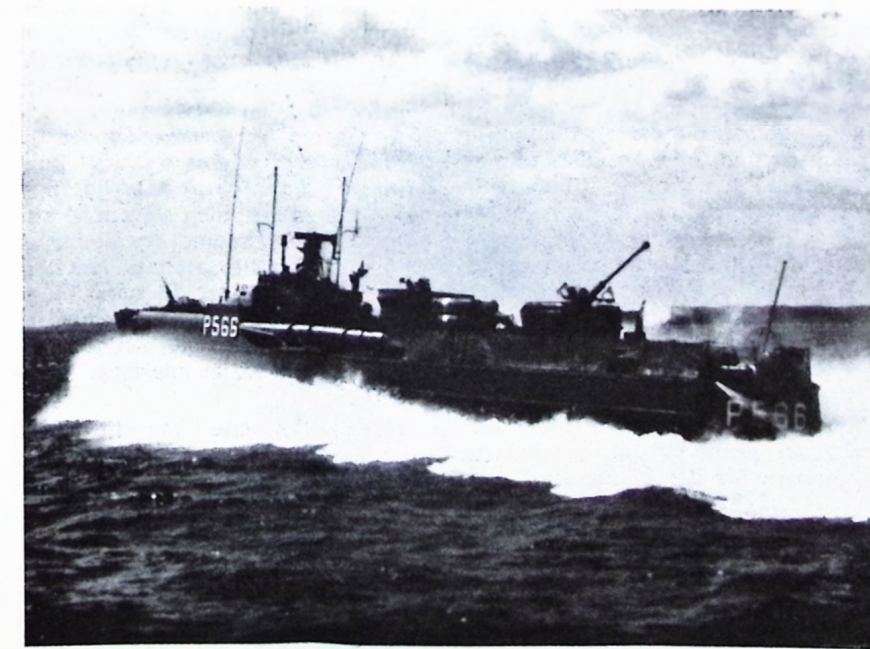
når vi nu tager afsted for at opleve livet ombord.

Klokken er ca. 20, det er ved at blive mørkt, det blæser en lille smule, men ellers er vejret fint. Vi ligger alene i en lille havn på kysten ud mod Store Bælt, på kajen foran skibet går en ensom vagt, men ellers ånder alt tilsyneladende fred og ro i hele havnen. Eet sted ombord er der dog liv og travlhed, og det er i skibets radiostation, hvor telegrammer konstant ankommer.

I løbet af dagen har danske jetjagere opdaget et par fjendtlige krigsskibe i Skagerak og alt tyder på, at de har tænkt sig at forsøge at sejle gennem de danske farvande ved nattetide. De danske jetjagere

har angrebet fjenden nogle gange, hvilket har forvoldt ham en del skade, men han sejler stadig. Via radarstationer på land og jagere fra flyvevåbnet er han under konstant observation, og det er blevet bestemt, at fjenden i løbet af natten skal angribes af motortorpedobåde. De telegrammer vi modtager ombord, er altså meldinger afgivet fra radarstationer og flyvere om fjendens position, hans kurs, fart o.s.v. Alle oplysningerne bliver efterhånden som de ankommer afsat på et kort, således at chefen for MTB'en konstant ved, hvor hans eventuelle fjende opholder sig.

Klokken 23.35 kommer så endeligt det ventende signal: »Afgå øjeblik-

En af de andre deltagende MTB'ere.

Efter øvelsen samles MTB'erne i havn, og alt er igen fred og idyl.

kelig og gør klar til at angribe de fjendtlige skibe».

Nu sker der noget ombord. En klokke ringer og alle ombord ved straks, at det betyder afgang. Det for et øjeblik siden så stille skib, vrir sig nu pludseligt med mennesker. Chefen og næstkommanderen kommer på broen, en dæksmand stiller sig ved roret, de øvrige ved trosserne, maskinmesteren og hans folk går ned i maskinrummet, på vejen ned ser vi lige, at de sætter ørepropper i ørerne, de ved fra så mange gange tidligere, at støjen i maskinrummet er infernalsk, når de store motorer arbejder. Chefen giver nogle korte ordrer og med et drøn går de tre kraftige motorer i gang. Efter nogle få manøvrer er skibet ude af havnen og begiver sig i den nu helt mørke nat afsted hen i nærheden af det i forvejen bestemte angrebssted.

Farten er endnu ikke så overvældende, vi er afsejlet i god tid, og der er ingen grund til at overbelaste motorerne, før det er nødvendigt.

Vi nærmer os efterhånden det angivne sted, og pludselig opdager signalgasten på broen et par blink ude om styrbord, han besvarer blinkene med sin lanterne og det viser sig at være en af de andre MTB'er, som blot har ligget i en anden havn,

men som nu er ude på den samme opgave som vi.

Ombord i vor MTB er besætningen gået i gang med sine forskellige arbejder. Torpedogasten gør sine torpedoer klar, og folkene ved kanonerne er i fuld sving med at gøre dem klar, så de kan anvendes, hvis det skulle blive nødvendigt.

Vi går en lille tur ned i maskinrummet, for endnu har vi god tid. Hernede er det maskinmesteren, der regerer, og hans folk er travlt optaget med at passe motorerne, de skal smøres, forskellige temperaturer skal kontrolleres o.s.v. Vi kunne godt tænke os at tale lidt med maskinmesteren, men selvom vi kun står en halv meter fra ham, er støjen så kraftig, at han ikke kan høre, hvad vi siger til ham, og vi forstår, hvor fornuftigt det var af maskinbesætningen at benytte ørepropper for ikke at ødelægge trommehinderne.

Mens vi er nede i maskinrummet ringer maskintelegrafen pludseligt stop, og vi går op på broen til chefen for at spørge ham om, hvorfor vi er stoppet.

Det er stadig mørkt, men et stykke inde om bagbord kan vi lige skimte en kyststrækning, og chefen forklarer, at vi nu har lagt os i skjul bag en lille ø for ikke at blive

opdaget af fjenden, der nærmer sig.

I mellemtiden er besætningen blevet færdig med sit arbejde og alt ombord er stille og roligt, kun den svage ensformige summen fra radaren — som hele tiden viser chefen et billede af, hvad der sker på havet rundt omkring ham — og morsesignalerne, som radiotelegrafisten modtager, fortæller at skibet stadig er spillevende, og kun venter på det afgørende signal om at angribe.

Endelig klokken 03.24 kommer signalet om, at der skal angribes klokken 03.37. Nu sker der for alvor noget ombord. En klokke ringer og besætningen ved, at det nu betyder »Klart Skib« d.v.s. alle mand på post. Kanonen bliver hurtigt bemanded, torpedogasten gør de sidste forberedelser til at affyre sine torpedoer, en kort ordre fra chefen og de kraftige motorer drøner igen.

Den lange slanke båd glider for fuld fart hen over havoverfladen, det er blæst en lille smule op og havvandet sprøjter lidt ind over skibet, men besætningen har været forudseende og har taget olietøjet på. Uden på tøjet har de deres redningsveste, som alle skal bære i sådanne situationer.

Det er begyndt så småt at dæmre, og pludselig kan vi på begge sider se adskillige MTB'er, som blot har ligget i skjul andre steder, men som har fået de samme ordrer, og sammen går vi nu i angreb på de store fjendtlige skibe.

Når man ser dette, kan man ikke lade være med at sammenligne MTB'erne med en ulvflok, som samlet går til angreb på et dyr, der er meget større og stærkere end de selv, men som de, takket være et perfekt samarbejde, hurtigt nedlægger.

Vi kan nu lige skimte fjenden, og i det samme kommer chefens ordre nede fra radaren, hvor han hele tiden har opholdt sig: »Klar til skud — SKUD«, vi hører en hvislen og når lige at se den lange, slanke torpedo glide ud af røret og forsvinde i vandet foran skibet.

I det samme er fjenden begyndt at beskyde os med sine kanoner, så vor MTB drejer skarpt rundt, og vi har nu kun det ønske, at komme så hurtigt som muligt væk fra hans kanonild. For at han skal have besvær med at se os lægger alle MTB'erne nu kunstigt tåge, bag hvilken

de trækker sig bort, og overlader resten til torpedoerne.

Efter angrebet samles alle de deltagende MTB'er i en havn, og selvom alle er trætte efter den anstrengende nat samles man for at diskutere nattens øvelse, for det var jo kun en øvelse; selvom alt var meget realistisk, var f. eks. øvelsestoppedoerne, der blev benyttet, indstillet til at gå flere meter under kølen på MTB'ernes depotskib, der agerede »fjende«.

Inden vi går til køjs, når vi da også at se depotskibet komme ind i den samme havn, hvor MTB'erne nu ligger, for atter at udfylde sin plads som rigtigt depotskib.

Ja, i nat var det kun en øvelse, men vi har ingen garanti for, at det ikke engang bliver alvor, og for hver gang dele af det danske forsvaret har holdt øvelse, er de bedrettede til at forsvare, hvis det skulle blive nødvendigt. H. Gjedsbøl.

!AFLAND 62 (fortsat fra side 147).

Dagen efter dukker Brinck og Flemming op, meget udmattede, og vi venter endnu en dag på bedre vejr. Men under aften kommer 8—9 svenske turister til vor lejrplads, regnen styrter ned og de ser trætte ud. Vi snakker lidt med deres leder, og da han hører om vores rute ser han meget imponeret ud og siger flere gange efter hinanden: »Jøsses, Jøsses!« Men hvad er nu det? Slår de sig ned her? Åh nej! Hele Sarek nationalpark er 1900 km² stor. Og så netop her. Da regnen som sagt styrter ned, og da vi alligevel skal sove til næste morgen, så bærer vi over med dem.

Morgenen er kold, og vi har en lang dag for os. På begge sider af os har vi de høje tinder, under os moser, sumpe, lave buske, sten og sne. Vi ser mange rener og enkelte fugle. Ved aftenstid befinder vi os i udkanten af nationalparken ved Alkajaure. Samtidig klarer det op. Næste dag foretager de fleste af os en bestigning (travetur) af de nær-

meste højdedrag. Heroppefra har vi en fantastisk udsigt over en stor del af Sarek. »Den top dér er Sarektjokko og den sø dér er Virijaure.« Der er mange rener heroppe. »Bliv lige stående, du skal være forgrund.« »Ind på en linie, tak.« »Flemming frem med Zoomeren.« Skyerne bliver mørke og maverne tomme. Vi går ned. 4 timer om at komme op og 3 kvarter om at komme ned.

Næste formiddag fanger Brinck og Harkov en fisk. Vi går over et 800 m højt pas og passerer flere søer og vandfald, før vi når frem til Niålsjaure, hvor vejret, som så ofte før, synes at blive godt.

Næstsidste beregnede dagsmarch. Birkeskoven og de lave buske er

meget trættende at gå i, og ved frokosttid begynder det at regne. Om sider finder vi en kåte, hvor vi kryber i læ, og efter en lang frokost-pause begiver vi os på vej mod den højderyg, der er indhyllet i skyer. Efter en times march i sigtbarhed 0, står vi pludselig ved en dyb afgrund.

Vi foretager en meget brat nedstigning (med reb) og kommer ned på Påreksletten. Vi er alle trætte, våde og fingrene er stivfrosne. — Pludselig dukker der nogle telte op i regnen. Svenskere. De bekræfter vor position. 200 m længere fremme slår vi lejr. Aldrig er 4 telte blevet rejst så hurtigt.

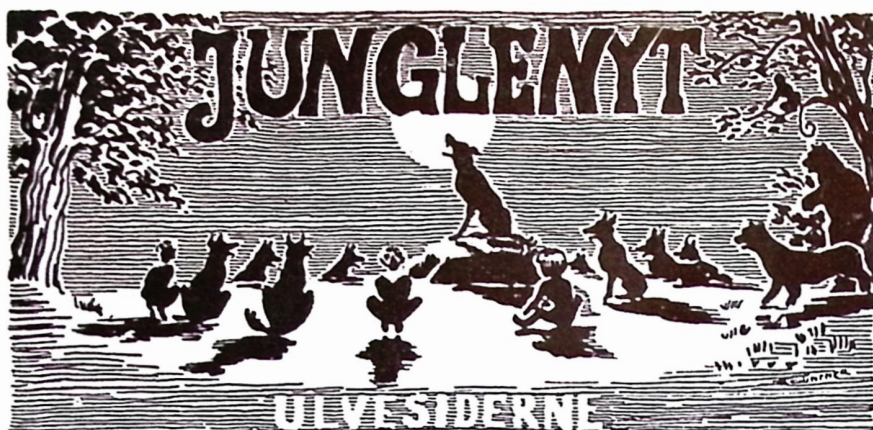
Turens korteste dagsmarch var fra vor lejrplads oppe i fjeldet og ned til trægrænsen, og den varede halvanden time. Varmt og godt vejr, masser af brænde og myg. Her driver vi en dag. Småture og en eftermiddagslur.

Sidste dag i fjældet. Vi passerer en vinter-lapp-plads og når frem til Kungsleden (for turister). Efter en løbetur på de sidste kilometre, når vi frem til Kvikkjokk turiststation, hvor vi møder Kaj Munch med armen i gibs og i et strålende humør. Her køber vi chokolade og ser forunderlige ting som biler og aviser. Efter en sidste overnatning i telt kører vi næste formiddag i bus til Jokkmokk.

Gert Heinemann.

— Kukkesjok
vades.

Kære ulve!

En søndag morgen kan være kold — eller mørk og sur — og nogle ulve vender sig blot om i sengen og snuer videre i stedet for at komme på ulvetur.

Det er godt dumt af dem, for de snyder sig selv for en hel masse. Læs bare, hvad to ulve har skrevet til Magasinet om en ulvetur — de har da fået noget ud af en kold dag.

Fox.

Vi mødte kl. 10 præcis, men da vi måtte vente nogen tid på bussen, sang vi nogle sange, bl. a. »Der, hvor skovene bræmmer«, og da vi havde sunget den, frøs vi ikke mere. Så kom bussen, og vi kørte til Hørsholm. Der gik vi over på en græsplæne og legede nogle lege. Så gik vi over på Hørsholm hotel og spiste vores medbragte mad i en dejlig varm sal. Vi fik allesammen et glas mælk til. Efter frokost legede vi en

knobleg. Vi skulle kaste en terning, og den, der slog 6, skulle lave så mange knob, han kunne nå, inden den næste ulv havde slået en sekser. Det var mægtig spændende.

Derefter skulle vi ind på jagt- og skovbrugsmuseet. Der fik vi lov til at gå rundt bandevist og se på de forskellige ting. Der var bl. a. flintøkser og rifler. Så var der også sværd og knive, krudthorn og luftbøsser. Så var der flotte fugle og

Kaa, Rude flok.
Simba, Rude flok.
Hans E. Jørgensen, 6. Odense.
Leif Rothgart, Kong Volmer.
Dingo, 2. Sønderborg.
Rama, Sorgenfri.
Tarzan, 1. Maribo.
Hathi, Henrik Nielsen, 2. Herlev.
Wontolla, Gerner Hoppe, Væringerne.

Månedens 30 km vandringer:

28 ulve fra Rude flok.
9 ulve fra 1. Nr. Snede.
13 ulve fra 1. Ordrup.
10 ulve fra Stifinderne, Amagerland.

mange andre flotte dyr. På vejen op til 1. sal var der en masse geværer.

Da vi var færdige med besøget, og vi atter stod ude på græsplænen, skulle vi lede efter en sangbog, som en af ulvene havde tabt, men desværre fandt vi den ikke. Men nu var klokken blevet så mange, at vi skulle hjem efter en dejlig ulvetur.

Buru og Tavi.

5. Ø. — Seonee.

RIKKI- TIKKI- TAVI

1-2. Rikki-Tikki var stolt af, at han havde kunnet unddrage sig et angreb bagfra. Teddy kom løbende, og Rikki-Tikki var klar til at blive kælet for. Men i det samme hørtes en spinkel stemme, der sagde: »Yogt dig, jeg er dæden.«

Det var Karait, en meget giftig slange. Rikki-Tikkis øjne blev atter røde, og han så efter et godt sted at hugge tænderne i. — Han sprang på slangens ryg med hovedet helt nede mellem forbenene og dræbte Karait med et eneste bid.

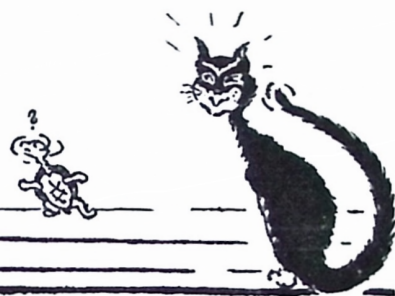

3. Ved middagsbordet kunne han have forspist sig tre gange i træk i de lækreste retter. Men han huskede Nag og Nagaina, og skønt det var dejligt at sidde på Teddys skulder blev hans øjne alligevel af og til røde.

SLØJD ARBEJDER

Læg mærke til, at der for alle tre opgaver står, at du skal selv have lavet genstandene, og de skal være pæne og nyttige. Mange af jer laver måske sløjd i skolen, kommer du med et arbejde, som du lavet der, må du have en seddel med fra din lærer, at du har fremstillet arbejdet på egen hånd. Det kan ikke nytte, at det er læreren, der har sørget for,

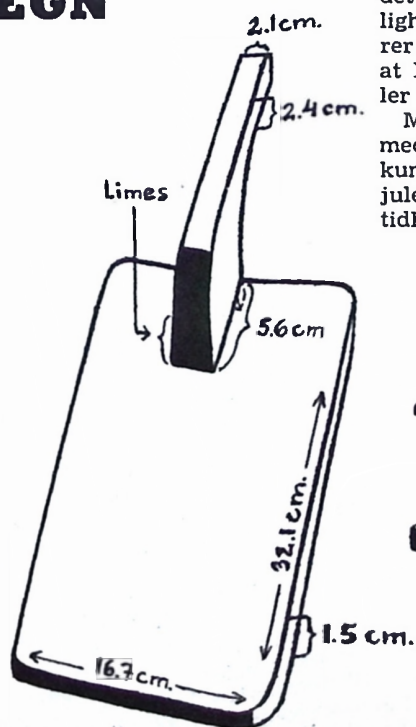

DUELIGHEDSTEGN

*LILY fortæller og
ESKE tegner*

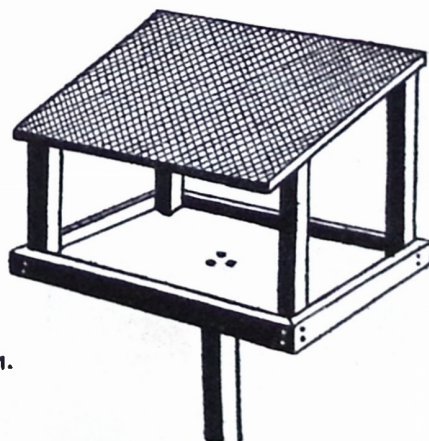
For at få dette mærke skal du enten kunne:

- A) udskæring. Du skal selv lave 3 pæne arbejder i linoleum eller træ, f. eks. en æske, en tebakke, et brødbræt, en taburet eller lign. Du skal selv have lavet tegninger til dekorationer og overført disse på materialet. Eller
- B) løvsavsarbejde. Du skal lave 3 pæne og nyttige genstande, f. eks. en ramme, en knagerække, en papirkniv, en hylde, et smørebræt, en brevholder eller lign. Eller
- C) snedkersløjd. Du skal selv have lavet 2 genstande, f. eks. en taburet, en bogreol, en kaninkasse, et foderbræt, en knivkasse, en stærekasse el. lign.

at det kan hænge sammen. Husk, at det er dig, der skal erhverve et duelighedstegn, derfor skal din flokfører kunne se, hvad du er i stand til at lave, og ikke hvad din lærer eller far eller bror kan fremstille.

Måske var det en ide at gå i gang med dette duelighedstegn nu, så kunne du bruge nogle af tingene til julegaver, og det er jo ikke spor for tidligt at tænke herpå.

VI BLADER I ÅRETS SPEJDER JUL

Synes du, det er for tidligt at begynde at snakke om jul? Måske, men alligevel foreligger nu et af de helt sikre juletegn, nemlig årets største børnejulehefte i Norden, Spejderjul. Dette hefte udgives af de fire spejderkorps i forening, og i år er oplaget større end nogensinde: 132.000.

Traditionen tro er Spejderjul atter i år fint — friskt — fyldigt — festligt og fornøjeligt, så du kan roligt glæde dig til at få det i hånden og begynde at blade i det.

Forsiden er af Per Illum, og forestiller »Dagen før dagen« i Spejderkøbing, en festlig farvetegning. Bagsiden er som sædvanligt en af Axel Mathiesens fine jungletegninger, og samme tegner har også tegnet et lejr-bålsbillede til 3. omslagsside.

Årets mest berømte medarbejder ved Spejderjul er uden tvivl dronning Ingrid, der fortæller om sin og kongens eventyrrejse til Thailand. Denne beretning er illustreret med meget fine fo-

-bedre end nogensinde!

tos af Allan Moe. — Desuden er der artikler og fortællinger af Gurli Vibe Jensen (jul i Afrika), Ejnar Mikkelsen, Jensenius og Poul Bergsøe. Sidstnævnte fortæller om stjerner og lysår.

Der er to festlige sider, som hedder »Floktidende«, hvor Annesofie Hermann fortæller og Thora Lund tegner, og sidst men ikke mindst er der 8 siders tillæg, Nøddeknækkeren, med morsomme og spændende opgaver for spejdere og ulve.

Desværre har det ikke kunnet undgås, at omsen har sat prisen i vejret. Udsalgsprisen bliver kr. 2,25, men troppen og flokken får dem for kr. 1,60, så der er gode og nemme penge at tjene til afdelingernes kasse. — Men det er klogt at skynde sig med sin bestilling, for Spejderjul plejer at blive meget hurtigt udsolgt.

Og spejderjul 1962 er så godt og spændende, at det er helt sikkert, at du vil ærgre dig, hvis du kommer for sent.

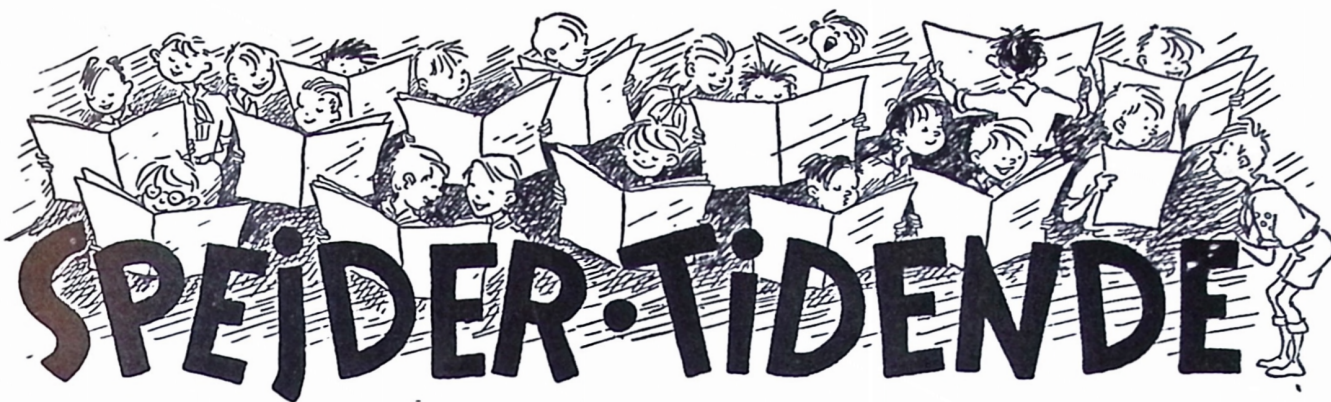
Spejder-

HJÆLPEN

Der foreligger endnu ikke nogen endelig oversigt over de beløb, som piger og drenge fra de 4 spejderkorps indtjente til Spejderhjælpen i ugen 16.—22. september. Imidlertid tyder rapporterne fra de forskellige steder i landet på, at der er ydet mange udmærkede indsatser, hvis resultater kommer de spedalske børn i Indien til gode. Fra Jylland fortælles således om skovmandspatrujer, som har hjulpet med høstarbejde, og fra Fyn har vi hørt om ulveunger, som har været på frugt- og bærplukning. —

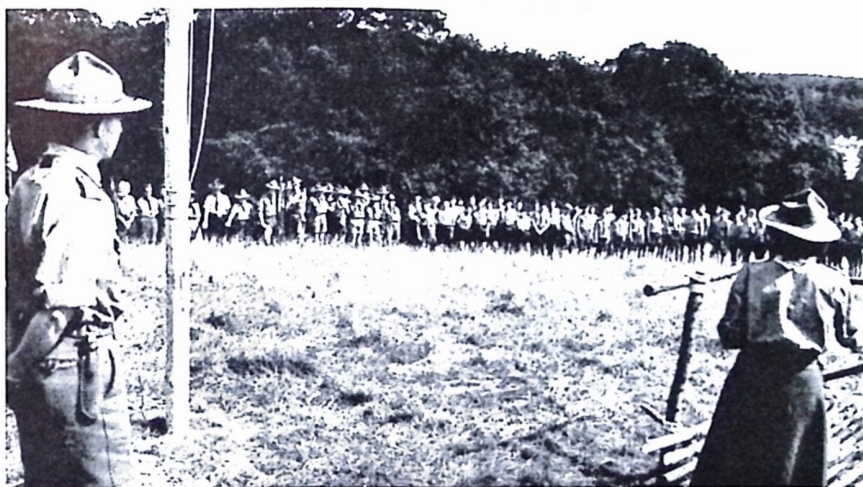
Billederne viser forskellige københavnske spejdere i aktion til fordel for Spejderhjælpen.

SPEJDER-TIDENDE

SPEJDERNYT FRA NÆR OG FIERN

Glimt fra åbningsparaden. Der oversættes til fransk.

Skjalm Hvide divisionens jamborette ved Torbenfeldt.

Skjalm Hvide divisionen fejrede i sommer sit 40 års jubilæum med en jamborette ved Torbenfeldt slot. For anden gang havde divisionen af godsejer F. Treschow fået lov til at holde jamborette her. Divisionens troppe havde i god tid inviteret udenlandske spejdere til lejren, og ved åbningsparaden mødtes 300 spejdere fra England, Frankrig, Sverige, USA og Danmark. De franske spejdere var på vej hjem til Paris fra Norge, men fik da altså tid til at deltage i den store lejr. Englænderne kom fra London og var luftspejdere, mens svenskerne var fra Kronobergs scoutdistrikt, som divisionen har haft som frændedistrikt siden krigen.

Åbningsdagen var tillige forældredag og sluttede med et stort lejr-

bål. Den følgende dag var lejrdelegationerne på udflygt til Kalundborg med besøg bl. a. i kirken, museet og en legetøjsfabrik. Sidstnævnte sted fik de alle en bil som gave af virksomheden, og der blev kørt meget med bil i lejren, inden de blev pakket ned som gave til lillebror. Man drog også på en hike, der gik helt ned til Jyderup, og med mange opgaver at løse undervejs. Man var endvidere på besøg i Sorø, bl. a. ved akademiet, og i de afsluttende konkurrencer og fodboldkampe gik det som sædvanligt: svenskerne vandt.

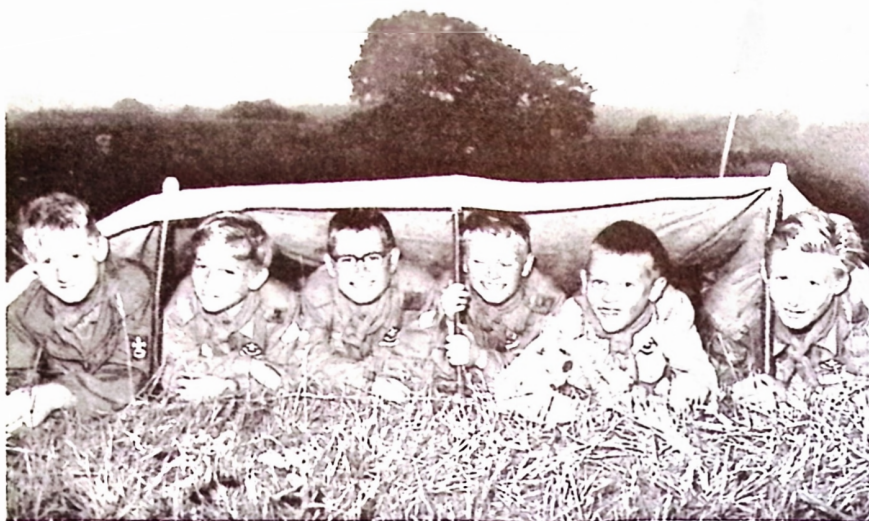
I korthed en lejr, hvor der blev ydet noget, og hvor man kom et godt skridt længere i det internationale fællesskab. — Vejret: der findes ikke dårligt vejr, kun dårlig påklædning, men Skjalm Hvide havde vist sommerens bedste vejr med sol og ikke mere regn, end der skulle til

for at de støvede telte kunne blive vasket og sidenhen tørret, inden man tog hjem fra en fin Torbenfeldt Jamborette 1962.

Ny grund til Herning-spejdernes hytte.

Siden Hede kolonnens hytte brændte, har man hos Herning spejderne savnet en egnet grund til rejsning af en ny hytte. Man bad kommunen om at anviser en passende plads, og ved et byrådsmøde i august besluttedes det, at kolonnen måtte få stillet et areal til rådighed i det såkaldte »grønne område« ved Ydunsvej. Det er ellers ikke et sted, hvor der bliver givet tilladelse til byggeri, men byrådet syntes altså, at der burde gøres en undtagelse for spejdernes vedkommende. — Man mente, at Herning troppene ville kunne leve op til den tillid, der således vises dem, ved at de får lov at bygge deres hus i et offentligt anlæg. Desuden fandt man det yderst påskønnelsesværdigt, at spejderne selv ville løse den store opgave, som husbyggeriet vil være, uden at komme til byrådet og anmode om økonomisk støtte. »Det er værd at lægge mærke til i en verden, hvor alle møder med krav om dit og dat«, udtaltes det, og man

håbede at det eksempel, som Hernings spejdere og førere viser ved selv at ville tage deres tørn for det nye hus, vil smitte.

Det er jo såre rosende ord, og vi glæder os med Hede kolonnen over, at de er så velanskrevne i byen.

Hilsen fra de søsyge.

2. Silkeborg trop var på sommerlejr på Anholt og sendte derfra beretninger hjem til den lokale presse. Heri berettede man bl. a.: »Vi har nu været her i fire dage, og vejret har været nogenlunde. Dog blæste det den dag, vi tog herover, og vi fik en ordentlig vippetur med den lille båd »Nordbjærg«. Søerne skyllede ind over dækket, og vi var næsten allesammen søsyge. Det var rart, da vi stod ind i Anholt havn og atter fik sand under fødderne. De næste dage badede vi og fik lejren i orden, og torsdag gik med en hike øen rundt. Desuden har vi været oppe på Anholt fyr for at se, hvordan et lille petroleumsllys med en lysstyrke på 300 gennem store prisme blev forvandlet til 72.000 lys. Fra fyrtårnet kunne vi se ud over hele øen, som for halvdelens vedkommende er regulær ørken. Der vokser kun marehalm, sortebær og små fyrretræsbuske, der kryber hen ad jorden. En gang imellem ser vi en hare, men ellers er der kun måger, der basker os om ørerne, når vi kommer deres reder for nær. Der er en fin badestrand herovre, og i modsætning til mange andre steder i Danmark kan man gå i timevis uden at møde et menneske. — På

hiken kom vi ud til sælernes tumleplads, hvor de desuden kommer ind til land for at sove om natten.

2 kr.

Kurt Adler, Det Danske Spejderkorps' 4. Absalon Trop og Flok, Absalon-Divisionen, Vanlose, har sendt os denne beretning:

KÆRE BAGSIDE!

Engang i sommerferien læste jeg i Politiken, at ægte vandre-fugle var ved at uddø og at man ligefrem ledte med lys og lygte for bare at finde én.

Slet så pessimistiske behøver vi nu ikke at være; vore spejderkorps holder stadig den ældgamle sport vedlige, fordi de ved, at den bedste måde at lære sit land at kende på er at røre ved jorden med sine ben og ikke se på naturen gennem en bilrude.

Den spejdertrop, jeg selv er tilknyttet, tilbragte 14 dage på de sydsjællandske landeveje, hovedsageligt i silende regn.

Alle gennemførte turen og vendte hjem i højt humør, uden forkølelser — noget afmagrede, men vejrbidte og karske.

På samme tur udspillede der sig en lille solstrålehistorie, som jeg synes skal med her:

En dag hen under aften mødte vore spejdere en skærslipper

»Hjortene«, Marsk Stigs trop har indrettet sig for natten. — Torbenfeldt jemboretten.

Står man meget tidligt op, kan man være heldig at fotografere dem. — Vore største problemer herovre har været at få teltene til at stå fast i sandet og at skaffe træ til lejrarbejder og bål.»

En vandring i Ebeltoft.

I forbindelse med korpset jubileumslejr i Ebeltoft i 1959 opsatte den stedlige spejdertrop tavler med historiske oplysninger på de gamle huse i Ebeltoft. — Nu, da tavlerne efter at have været sat op hver sommer siden, er gået til, har troppegen udgivet en lille bog med 50 tegninger og fotografier og med historisk tekst for hvert enkelt hus. Denne lille bog er faktisk af stor turistmæssig interesse, og med den i hånd vil alle, der besøger »Molboernes hovedstad«, kunne få en vir-

med en lille hund på skulderen (!), og under samtalen viste det sig, at han var »flad som en fregne«, fordi alle knive i sognet tilsyneladende havde været i al for god orden.

Drengene gav ham en daler til en kop kaffe og drog videre.

Næste dag rendte drengene ved et tilfælde på skærslipperen igen. Han havde åbenbart haft bedre held med forretningerne den dag, for han kom hen til drengene, gav dem en tokrone og sagde tak for lån.

Landevejens farende svende har heldigvis manerer.

kelig god og fornøjelig tur gennem de små gader. — Der er også tænkt på udenlandske turister, for bag i bogen er oversættelser til tysk og engelsk. — Der er al mulig grund til at lykønske 1. Ebeltoft trop med dette initiativ. Forhåbentlig bliver der solgt mange eksemplarer af den nydelige lille bog, for overskudet går til trops- og flokarbejdet.

En rask Spejderdåd i Struer.

En dag sidst i juli måned var Jens Bjerregaard, der er PA i Struer trop, sammen med en del andre unge forsamlet ved byens svømmebassin, da der pludselig blev slået alarm. Man havde opdaget, at der på bunden af det dybe bassin, lå en livløs pige-skikkelse. Der opstod uro, og i den almindelige forvirring var der ingen, der tænkte på at få bjærget pigen. Men Jens betænkte sig ikke et sekund; han sprang rask ud og dykkede de 4 meter ned på bunden og fik pigen bjærget i land, hvorefter der blev givet kunstigt åndedræt. Der er ingen tvivl om, at den hurtige og snarrådige handling var medvirkende til, at pigen blev reddet. Vi er glade for, at Jens var beredt og gjorde sin pligt, og som en fortjent belønning har han fået korpsets bronzekors for livredning.

Slagelse spejdere på vandring langs studevejen.

2. Hellig Anders trop fra Slagelse var på alle tiders dejligste sommer-tur i Jylland. Turen varede i 10 dage og man vandrede omkring 125 km med kærre, nemlig over heden fra Brande til Viborg. Troppen fulgte hovedsageligt den gamle studevej, og det var således historiske steder, man betrødte. Under turen beså man bl. a. den egn, hvor den berømmelige Jens Langkniv holdt til

LYE-DAGNE-TIL ÆRES-SIDEN

1. KL. SPEJDERE

5. By, København
SM Jørgen Oxenboll
9. Odense
PF Søren Thode Jørgensen
Falkonerspejderne, København
Niels Bay
Jørgen Møller Rasmussen
Niels Erik Hansen
Bjørn Zebitz

Klintekongen, St. Høddinge
SM Henning Enggaard

Claus Nar, Farum
PF Jasper Lysell
PF Jens Krarup Nielsen

2. Ordrup
PF Niels Scou

1. Kage
PF Ole Stensen
PA Preben Pedersen
SM Flemming Larsen

5. Sønderbro, København
SM Bjarne Thorsen

3. Vesterbro, København
PF Jørgen Lindeberg
PF Troels Hansen
PA Bent Nielsen

1. Brønshøj, København
PA Freddie Olesen

7. Østerbro, København
PF Preben Keil
PF Peter Mosby Jespersen

Danerne,
Nakskov søspejdertrup
PF Ole Povlsen
PF Thor Hansen

1. Skorping
PA Tyge Hvass
SM Rudi Nielsen
Ørnetroppen, København
SM Flemming Arnholm

2. KL. RIDDERE

Falkonerspejderne, København
PF Bjørn Zebitz
PF Peter Toft Nielsen
PA Niels Møller Rasmussen

9. Odense
PF Niels Kortegaard

2. Ordrup
PF Niels Schou

1. Kage
SM Lars Olsen

3. Vesterbro, København
PF Jørgen Lindeberg
PF Troels Hansen
PA Bent Nielsen

1. Østerbro, København
SM Ole Nordhild

1. Emdrup, København
SM Ole Olsen
SM Kay Nielsen

1. Skorping
PA Tyge Hvass
SM Rudi Nielsen
Ørnetroppen, København
SM Flemming Arnholm

3. KL. VÆBNERE

1. Nr. Snede
PA John M. Pedersen
PA Gert Nielsen

Falkonerspejderne, København
PF Carsten Andersen

Klintekongen, St. Høddinge
PF Stig Bentzen

PA Søren Bentzen
Claus Nar, Farum
PF Jesper Lysell

9. Odense
PA Bent Hansen
Mogens Jørgensen

1. Havnbjerg
PF Helge Davidsen

1. Rødovre, København
PF Jøny Hermann

2. Ordrup
PA Anders Westenholz
PF Morten Schiødt

1. Kage
Preben Pedersen

3. Vesterbro, København
PF Bjarne Jensen
Claus Poulsen

1. Østerbro, København
PA Niels Conradsen

2. Hellig Anders, Slagelse
PF Niels Toustrup
PF Leif Kajbjerg
PF Finn Larsen

PA Ole Bang Nielsen
PA Jesper Jørgensen

1. Brønshøj, København
PF Finn Gervin

Tryggvi, Søllerød
Svend Gustav Wieth-Knudsen
Fin Langgaard-Nielsen
Henrik Sparre-Ulrich

1. Emdrup, København
PA Søren Karstensen

1. Skorping
SM Kjeld Skjoldborg

Ørnetroppen, København
PF Henr. Bjerregaard Petersen

PA Allan Jacobsen
SM Kurt Kjeldsen

9. Aarhus
PF Hans Lumbye Andersen

PF Henning Laursen
PA Henrik Hansen
PA Per Rasmussen
PF Flemming Oest

4. KL. VANDRINGER

100 km.
Falkonerspejderne, København
Oto Sparre Petersen

1. Rødovre, København
PF Jonny Herman

75 km.
1. Rødovre, København
PF Jøny Hermann

PA Uffe N. Jørgensen
PF Peter Rosenkrantz
SM Leif Jørgensen

Henrik Ljungberg
Jens Olsen

Flemming Strøm Hansen
1. Hellig Anders

Slagelse
PF Ole Lilbye

PF Jørgen Ulrich
2. Ulf Jarl

PF Lars Peter Poulsen

60 km.
Claus Nar, Farum

PF Jesper Lysell
PA Claus Pilvang

1. Rødovre, København
PF Gorm Helmar

PF Ole Rading
PA Leif Chaves

Anders Kastrup
Peter Rasmussen

Jørgen N. Petersen
Henrik Ljungberg

Flemming Strøm Hansen
2. Hellig Anders, Slagelse

PF Hugo Lauritsen
PF Leif Kajbjerg

PF Knud Larsen
PF Finn Larsen

2. Ulf Jarl
PF Niels Harms

PA Ejvind Olsen
1. Skorping

SM Kjeld Skjoldborg
1. Hornslæt

PF Gorm Jakobsen
PA Per Krarup Holst

PA Michael Nørgård

5. KL. BÅDSMAND

Danerne
Nakskov søspejdertrup
PF Ole Povlsen
PF Thor Hansen

Redaktionen sluttet 24. september.

samt de mange brunkulslejer og kalkgruberne. Sidste dag lå man i lejr ved Hald sø, og her havde man bl. a. besøg af en amerikansk spejderfører, der — efter hvad der fortælles — blev meget imponeret over, hvad han så af primitiv spejdersport. I Amerika er spejderlivet blevet meget mere mekaniseret og motoriseret, fortalte han.

Hvem mangler et redningsreb?

Et næsten nyt redningsreb er i week-end'en den 25.-26. august fundet på en af korpsets grunde, lejrpladsen ved Brøde skov i Nordsjælland. — Hvis en patrulje savner rebet, kan henvendelse ske til

Per Ørtoft Hansen,
Malmbergvej 26, 3. Holte,
tlf. 80 33 26.

Med dette blad får du allerede nu

DEPOTETS JULEKATALOG

Det giver dig mange gode tips, når du skal til at skrive din

ØNSKESEDDEL

gem det derfor godt, og husk at give Depotets adresse også til de

ONKLER OG TANTER

som kunne tænke sig at købe julegave til dig.

Depotets skotøjsafdeling har foruden den efterhånden meget berømte spejdersko, også fortrinlige skistøvler.

En god støvle til prisen

størr. 32-33	46,85
størr. 34-36	49,85
Størr. 37-39	52,85
størr. 40-45	55,85

– og så har vi også de ekstra prima randsyede støvler af samme fabrikat som spejderskoen.

Drengestørr.	78,00-86,00
Voksenstørr.	92,00-98,00

Spejdernes Magasin
Red.: Kontorchef J. Tvergaard
Øster Søgade 112, København Ø. - Øbro 38

Spejdersport
Red.: Lektor Svend Ranvig
Kangebrovej 28, Søst

Begge bladets ekspedition: Korpskontoret

Korpskontor
Frydendalsvej 32, V. Telf. VE 3666 - VE 3650
Kontortid: 8-16, Lørdag lukket.

HR INGENIØR
BIRKEVEJ 16
BAGSVÆRD
8454B

DANMARKSGADE 3 - AALBORG

Nu har også Aalborg-spejderne fået en rigtig forretning, og du kan se den flotte facade på billedet herover.

Forretningen ligger lige midt i byen i DANMARKSGADE NR. 3 og det er Winther-Lassen, som hidtil har haft det lille depot i Spejderborgen, der også står bag disken i Danmarksgade 3. Noter også det nye telefonnummer Aalborg (081) 3 87 33.

FORNUFTIGT OVERTØJ

Spejderanorakken går sin sejrsgang hele landet over – den er også den bedste form for spejder-overtøj. Den er fremstillet af ekstra svært khaki poplin – den er imprægneret og har lynlås i halsen og vindfang i ærmerne.

Drengestørrelser, 8 år	39,50
Drengestørrelser, 10-12-14 år	44,50
Juniorstørrelser, 4-3-2	49,50
Voksenstørrelser, 1-0-00	54,50

DET DANSKE SPEJDERKORPS DEPOT

NØRRE FARIMAGSGADE 39 . København K. . Telf. PA 4526

Odense
Klostervej 19
Telf. (09) 11 24 18

Århus:
Frederiksgade 69
Telf. (061) 3 36 13

Aalborg:
Danmarksgade 3
Telf. (081) 3 87 33

Depotet er korpsets egen forretning og giver bonus til korpsets afdelinger